Lietas arhīva Nr. C-1073-20/2
ECLI:LV:DAUT:2020:0407.C12107320.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Daugavpilī 2020. gada 7. aprīlī

Daugavpils tiesa šādā sastāvā:
tiesnese R. Paipale
izskatīja rakstveida procesā civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Intrum Latvia" vienkāršotās procedūras prasībā pret /pers. C/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

2020. gada 7. februārī prasītāja sabiedrība ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) "Intrum Latvia" iesniedza Daugavpils tiesā vienkāršotās procedūras prasību piedzīt no atbildētājas /pers. C/ parādu 3578,23 EUR, ko veido pamatparāds, līgumiskie un likumiskie procenti un līgumsods.

Prasītāja prasībā norādīja, ka 2018. gada 1. novembrī starp Bigbank AS Latvijas filiāli kā cedentu un SIA "Intrum Latvia" kā cesionāru tika noslēgts cesijas līgums saskaņā ar kuru prasītāja ieguva prasījuma tiesības pret atbildētāju, kas izriet no noslēgtā aizdevuma līguma ar visām blakus tiesībām.

2011. gada 19. oktobrī starp Bigbank AS Latvijas filiāli un atbildētāju /pers. C/ tika noslēgts aizdevuma līgums Nr. 1103143/10ib, ar kuru atbildētājai līguma pamatnoteikumu noteiktajā kārtībā tika izsniegts aizdevums 2535,54 EUR.

Saskaņā ar aizdevuma līgumu atbildētāja apņēmās atmaksāt aizdevumu, procentus par aizdevuma lietošanu un citus no līguma izrietošos maksājumus atbilstoši līguma maksājumu grafikam.

Ņemot vērā, ka atbildētāja neveica maksājumus saskaņā ar maksājumu grafiku un viņas maksājumu kavējums pārsniedza 30 dienas, Bigbank AS Latvijas filiāle, pamatojoties uz aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 2.punktu, vienpusēji atkāpās no aizdevuma līguma ar 2012. gada 22. maiju un pieprasīja atbildētājai veikt tūlītēju parāda samaksu.

Uz prasības sastādīšanas dienu atbildētājas neatmaksātā aizdevuma summa ir 2411,94 EUR un procenti par aizdevuma lietošanu 16,37 EUR.

Vienlaikus, prasītāja norādīja, ka saskaņā ar aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 4.punktu atbildētājai ir pienākums samaksāt līgumsodu 3,73 EUR.

Tāpat prasītāja norādīja, ka saskaņā ar Civillikuma 1756., 1759. un 1765.pantiem pastāv pamats piedzīt no atbildētājas likumiskos procentus 1129,19 EUR, kas aprēķināti par laika periodu no 2012. gada 23. maija līdz 2020. gada 31. janvārim.

Prasītāja uzskata, ka saskaņā ar Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6.pantu un Ministru kabineta 2013.gada 29.janvāra noteikumu Nr.61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2.punktu atbildētājai ir pienākums atlīdzināt prasītājai parāda atgūšanas izdevumus 17 EUR, jo pirms prasības celšanas tiesā atbildētāja šā likuma ietvaros ir aicināta labprātīgi nokārtot parāda saistības, kā arī atbildētāja vairākkārtīgi tika informēta par nenokārtotajām saistībām gan telefoniski, gan ar atgādinājuma vēstulēm.

Prasītāja pamatoja prasību ar Civillikuma 1., 1587., 1589., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1759., 1765., 1798., 1801., 1805., 1806., 1811., 1828., 1832., 1835., 1934., 1943., 1946.pantiem, Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6.pantu, Ministru kabineta 2013. gada 29. janvāra noteikumu Nr. 61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2.punktu un lūdza piedzīt no atbildētājas /pers. C/ pamatparādu 2411,94 EUR, aizdevuma lietošanas procentus 16,37 EUR, kas aprēķināti no 2012. gada 13. marta līdz 2012. gada 22. maijam, līgumsodu 3,73 EUR, kas aprēķināts par laika periodu no 2012. gada 11. aprīļa līdz 2012. gada 22. maijam, likumiskos procentus 1129,19 EUR, kas aprēķināti par laika periodu no 2012. gada 23. maija līdz 2020. gada 31. janvārim, un parāda piedziņas izdevumus 17 EUR.

Vienlaikus, prasītāja lūdza piedzīt no atbildētājas lietā samaksāto valsts nodevu 377,77 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,47 EUR, ar brīdinājuma izsniegšanu saistītos izdevumus EUR 5,44, kā arī noteikt prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētājas likumiskos 6% procentus gadā no nesamaksātās pamatparāda summas.

Prasītāja nelūdza, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Izpildot Civilprocesa likuma 250.^{21}pantā noteikto /pers. C/ pēc deklarētās dzīvesvietas adreses tika nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapa, nosakot rakstveida paskaidrojumu iesniegšanas termiņu.

Vienlaikus, pusēm tika izskaidrotas viņu procesuālās tiesības.

2020. gada 2. martā atbildētāja /pers. C/ iesniedza tiesā paskaidrojumus sakarā ar celto prasību, norādot, ka prasību neatzīst, jo aizdevums tika atmaksāts. Prasībā norādītā summa 2535,54 EUR nav taisnīga, par šo summu līdz šim laikam viņai nekas nebija zināms, kā arī par parāda esību viņai nebija ziņots. Atbildētāja norādīja, ka nav saprotams, ja atbildētājai bija parāds, kāpēc ar viņu neviens nesazinājās. Uzskata, ka viņa visus parādus apmaksāja.

Atbildētāja nelūdza, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu prasītājai un atbildētājai tika paziņots datums, kad saīsinātā sprieduma

norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Motīvu daļa

Tiesa, iepazinusies ar vienkāršotās procedūras prasībā izklāstītajiem apstākļiem, pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus, uzskata, ka prasība noraidāma.

2020. gada 7. aprīlī lietā tika sastādīts saīsinātais tiesas spriedums un 2020. gada 7. aprīlī prasītāja iesniedza tiesā sprieduma sastādīšanas lūgumu, tādēļ tiesa sastāda spriedumu atbilstoši Civilprocesa likuma 193.pantam.

Lai gan atbildētāja paskaidrojumos precīzi nenorādīja, ka prasību neatzīst sakarā ar noilgumu, tomēr tiesa uzskata, ka atbildētājas paskaidrojumi apstiprina, ka atbildētāja neatzīst prasību ne tikai tādēļ, ka uzskata, ka viņa saistību izpildīja, bet arī sakarā ar to, ka pat līdz prasības celšanai viņai nekas nebija ziņots par norādīto parādu un ar viņu neviens nesazinājās, kas tiesas ieskatā norāda uz strīdu par noilgumu.

Līdz ar to tiesa uzskata, ka ir jāpārbauda vai lietā ir iestājies noilgums.

Ar izrakstu no 2018. gada 1. novembra cesijas līguma Nr. 8.8.1.3-1/383, kas noslēgts starp Bigbank kā cedentu un SIA "Intrum Latvia" kā cesionāru, pierādīts, ka Bigbank AS nodeva prasījumu portfeli (cedēja) SIA "Intrum Latvia".

Savukārt, izraksts no pielikuma Nr. 1 pie 2018. gada 1. novembrī noslēgtā līguma Nr.8.8.1.3-1/383 apliecina, ka prasītājai tika nodotas prasījuma tiesības pret atbildētāju /pers. C/ pēc aizdevuma līguma Nr.1103143/10ib.

No 2018. gada 27. novembra kreditora maiņas paziņojuma izriet, ka prasītāja informēja atbildētāju par kreditora maiņu.

No 2011. gada 20. oktobra aizdevuma līguma Nr. 1103143/10ib, kas noslēgts starp Bigbank AS Latvijas filiāli kā aizdevēju un /pers. C/ kā aizņēmēju, izriet, ka /pers. C/ tika izsniegts aizdevums 2535,54 EUR jeb 1781,99 LVL.

Saskaņā ar Komerclikuma 388.pantu komercdarījumi ir komersanta tiesiskie darījumi, kas saistīti ar komercdarbību, bet šā likuma 389.pants paredz, ja darījums ir komercdarījums tikai vienam no darījuma dalībniekiem, šā likuma noteikumi par komercdarījumiem ir vienlīdz piemērojami arī pārējiem darījuma dalībniekiem, ciktāl normatīvajos aktos patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai citos likumos nav noteikts citādi, - pušu darījums ir atzīstams par komercdarījumu, jo viena no līguma pusēm ir komersants (prasītāja).

Līdz ar to tiesa uzskata, ka nav apšaubāms, ka starp pusēm noticis komercdarījums.

Savukārt, atbilstoši Komerclikuma 406.pantam no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš.

No prasītājas iesniegtā parāda aprēķina līgumam Nr. 1103143/10ib izriet, ka atbildētāja no 2012. gada 11. aprīļa nekādus maksājumus neveica.

Savukārt, no prasībā norādītā un Bigbank AS Latvijas filiāles 2012. gada 22. maija brīdinājuma izriet, ka aizdevējs informēja /pers. C/ par vienpusēju atkāpšanos no līguma ar 2012. gada 22. maiju, kā arī pieprasīja atbildētājai atmaksāt parādu 2130,55 LVL.

Atbildētāja rakstveida paskaidrojumos neapstrīdēja faktu, ka aizdevuma līgums starp pusēm izbeigts 2012. gada 22. maijā, tādēļ šo faktu tiesa atzīst par pierādītu.

Civillikuma 1893.pants paredz, ka saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likumā noteiktajā noilguma termiņā, bet, atbilstoši Civillikuma 1896.pantam, noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis. Saskaņā ar to noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem - lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem - lai termiņš jau būtu notecējis.

Civillikuma 1902.-1906.pantos ir noteiktie pamati noilguma pārtraukšanai.

Tiesa konstatē, ka prasītāja cēla prasību tiesā tikai 2020. gada 7. februārī, kā arī, ņemot vērā, ka prasītāja prasījuma tiesības pret atbildētāju ieguva tikai ar cesiju, secināms, ka prasība tiesā tika celta pēc noilguma iestāšanās.

Ņemot vērā, ka tiesa konstatēja, ka prasība ir celta tiesā pēc noilguma iestāšanās, bet prasītāja prasībā norādīja, ka atbildētāja vairākkārtīgi tika informēta par nenokārtotajām parādsaistībām gan telefoniski, gan ar atgādinājuma vēstulēm, tad tiesai jāpārbauda, vai prasības pamatojumā iesniegtie dokumenti apstiprina, ka atbildētājai bija izsniegts pienācīgs atgādinājums par parādsaistībām, kas pārtrauca noilgumu.

Civillikuma 1905.pants nosaka, ka atgādinājums parādniekam pārtrauc noilgumu.

Prasītāja, kā pierādījumus prasībā izklāstītajam par atgādinājumiem atbildētājai izpildīt parādsaistības prasībai pievienoja Bigbank AS Latvijas filiāles 2018. gada 15. jūnija informāciju Nr. 200-1052505-18 atbildētājai par neizpildītajām saistībām pēc līguma Nr. 1103143/10ib, taču šajā gadījumā secināms, ka šī informācija sniegta atbildētājai jau iestājoties noilgumam: līgums vienpusēji izbeigts 2012. gada 22. maijā, tādēļ atgādinājums, kas pārtrauktu noilgumu, bija jāizsniedz parādniecei līdz 2015. gada 22. maijam.

Turklāt, tiesa uzskata, ka iepriekš minēto 2018. gada 15. jūnija informāciju arī nevar uzskatīt par atgādinājumu parādniecei, jo judikatūrā atzīts, "ka kreditora atgādinājums ir darījums Civillikuma 1403.panta izpratnē, jo tas, pārtraucot noilgumu, groza starp kreditoru un parādnieku pastāvošās tiesiskās attiecības. Tādēļ uz šo atgādinājumu attiecināmi vispārīgie noteikumi par gribas izteikumu. Viena līdzēja gribai nav nozīmes, ja tā netiek darīta zināma otram līdzējam. Tādēļ, lai gan atgādinājums formāli ir vienpusējs darījums – to var veikt kreditors viens pats bez parādnieka piekrišanas, tomēr tas groza iepriekš nodibinātās [..] divpusējās tiesiskās attiecības. Līdz ar to, lai šāds atgādinājums varētu grozīt iepriekš pastāvējušās divpusējās tiesiskās attiecības, tas ir jādara zināms parādniekam. Atgādinājumam, lai tas būtu ielasāms Civillikuma 1905.pantā, ir jābūt paziņotam individuāli un personiski parādniekam, un tajā jābūt nepārprotami paustai kreditora gribai prasīt konkrētas saistības izpildi" (*sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 4.jūlija spriedumu lietā Nr.SKC-248/2017, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 16.oktobra spriedumu lietā Nr. SKC-369/2017*).

Savukārt, kādi citi dokumenti, kas apstiprina, ka līdz 2015. gada 22. maijam Bigbank AS Latvijas filiāle būtu izsniegusi /pers. C/ atgādinājumu par parādu, tiesai nav iesniegti.

Tiesa uzskata, ka SIA "Intrum Latvia" 2018. gada 27. novembra kreditora maiņas paziņojums un 2019. gada 18. janvāra maksājuma atgādinājums neietekmē noilgumu un nepārtrauc to, jo tie sagatavoti jau pēc noilguma iestāšanās.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka lietā nav iegūti pierādījumi, ka atbildētājai līdz 2015. gada 22. maijam bija izsniegts atbilstošs atgādinājums par parādsaistību izpildi, tādēļ tiesa nekonstatē noilguma pārtraukumu ar atgādinājumu.

Turklāt, tiesa atzīst, ka arī pierādījumi par Komerclikumā noteiktā prasības celšanas noilguma apturēšanu vai pārtraukšanu tiesai nav iesniegti.

Noilguma institūts civiltiesībās ir veidots ar mērķi novērst ilgstošu nenoteiktību mantiskajās attiecībās, radīt skaidrību par tiesībām un pienākumiem, kas varētu būt par strīda priekšmetu, bet ieinteresētā persona ilgstoši nav centusies panākt savu tiesību atzīšanu vai realizēšanu (*sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā.- Rīga: Mans Īpašums, 2000., 357.lpp.*).

Savukārt, Civillikuma 1910.pants nosaka, ka ar noilguma termiņa notecējumu izbeidzas nevien prasības tiesība, bet arī pati saistību tiesība.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 21.aprīļa spriedumā norādīts, ja, izskatot lietu pēc būtības, tiesa konstatē, ka ir iestājies civiltiesību normās noteiktais noilgums, tad tai jāpārbauda vienīgi jautājumus par noilguma apturēšanu vai pārtraukšanu, bet nav jāskaidro faktiskie apstākļi un jāvērtē pierādījumi, jo noilgums ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai (*sk. lietu Nr.SKC-100/2010*).

Tādējādi tiesa atzīst, ka lietā ir iestājies noilgums un tas ir pietiekams patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai un tiesai nav pamata vērtēt citus prasībā norādītos apstākļus un pierādījumus.

Šādu iemeslu dēļ SIA "Intrum Latvia" vienkāršotās procedūras prasību pret /pers. C/ par naudas piedziņu nepieciešams noraidīt.

Savukārt, noraidot prasību, prasītājas samaksātie tiesas izdevumi no atbildētājas par labu prasītājai nav piedzenami.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 194., 250.[18], 250.[25], 250.[27] pantiem, tiesa

n o s p r i e d a:

noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Intrum Latvia", reģistrācijas Nr. 40203088409, vienkāršotās procedūras prasību pret /pers. C/ par naudas piedziņu.

Sprieduma sastādīšanas datums – 2020. gada 6. maijs.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas – 2020. gada 6. maija -, Latgales apgabaltiesā, iesniedzot sūdzību Daugavpils tiesā.

Tiesnese (personiskais paraksts) R. Paipale